

Handläggare
Camilla Söderberg Hollstein
Telefon: 08-50800812**Till**
Förskolenämnden
2025-08-26

Revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid

Redovisning av budgetuppdrag.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förslag till revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad enligt bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Förskolenämnden hemställer att kommunfullmäktige godkänner förslag till riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid enligt bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Förskolenämnden har i uppdrag att revidera riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid. Detta sker parallellt med uppdraget gällande omorganisation av omsorg på obekväm arbetstid. De föreslagna ändringarna i riktlinjerna utgår från ett förtydligat och förstärkt barnperspektiv samtidigt som vårdnadshavares möjlighet till omsorg utanför ordinarie förskola, fritidshem och fritidsklubbs ramtider är kvar.

Förtydliganden föreslås gällande vårdnadshavares gemensamma ansvar vid delad vårdnad samt att lämna in korrekta och mer informativa underlag från arbetsgivare. De nya riktlinjerna omfattar även ett nytt avsnitt om barn i behov av särskilt stöd och vilken information verksamheten behöver för att kunna göra en hållbar planering.

Vidare föreslås att avsnittet i nuvarande riktlinjer gällande fristående huvudmans möjlighet att söka tillstånd och få bidrag för omsorg på obekväm arbetstid utgår då behov av plats bedöms kunna tillgodoses med god marginal.

Bakgrund

Förskolenämnden har i uppdrag att revidera riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid. Det görs med utgångspunkt i 2024 års utredning gällande omsorg på obekväm arbetstid samt det parallella budgetuppdraget avseende omorganisation av omsorg på obekväm arbetstid.

Riktlinjerna gäller för den åldersgrupp som erbjuds omsorg på obekväm arbetstid, det vill säga barn i åldern 1–13 år. För 13-åringar till och med skolavslutning på vårterminen det år de fyller 13 år.

Riktlinjernas utformning utgår både från vårdnadshavares behov utifrån deras arbetstider samt barnets bästa med utgångspunkt i FN:s konvention om barns rättigheter och då främst;

Artikel 3 - alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms som barns bästa.

Ärendet

Förskolenämnden har i budget 2025 fått i uppdrag av kommunfullmäktige att revidera riktlinjer för omsorg för på obekväm arbetstid.

I 25 kap. 5§ skollagen (2010:800) anges att kommuner, med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt, ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs.

Stockholms stad erbjuder omsorg på obekväm arbetstid för barn till vårdnadshavare som har sin huvudsakliga försörjning genom förvärvsarbete där arbetstiderna ligger utanför ordinarie förskola/fritidshem/fritidsklubbs ramtider, kl. 06.30-18.30.

I det parallella uppdraget *Omorganisation av omsorg på obekväm arbetstid* framgår att verksamheten ska förbättras ur ett barnperspektiv. I förslaget till revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid förtydligas därför barnperspektivet samtidigt som vårdnadshavares möjlighet till omsorg på obekväm arbetstid ramtider finns kvar.

Öppettiderna i dygnetruntverksamhet utökas till kl. 17.30-07.30 för att ge bättre utrymme för måltider på lämpliga tider för barnet. De föreslagna öppettiderna möjliggör också för vårdnadshavare att själva hämta och lämna barnet i dygnetruntverksamheten i högre grad.

Med utgångspunkt i barnperspektivet och utifrån Stockholms stads arbetsgivaransvar är omsorg i hemmet en omsorgsform som innebär

utmaningar. Detta gäller både avseende att upprätthålla en trygg och säker verksamhet för barnen samt säker arbetsmiljö för medarbetarna. Omsorg i hemmet bör därför tillämpas restriktivt och endast efter särskild prövning i samband med ansökan.

Vilken information och vilka underlag som ska medfölja ansökan om omsorg på obekväm arbetstid förtydligas.

Vårdnadshavare med delad vårdnad förutsätts ta ett större gemensamt ansvar för att barnets behov omsorg på obekväm arbetstid tillgodoses av vårdnadshavarna.

Barn i behov av särskilt stöd i förskolan behöver beaktas, vilket påverkar även omsorg på obekväm arbetstid. I förslaget till revidering av riktlinjer finns därför ett nytt avsnitt (avsnitt 5) om vad som bör gälla för barn i behov av särskilt stöd. För att kunna planera på bästa sätt är det av vikt att verksamheten har kännedom om barnets behov. Om anpassningar finns i den verksamhet som barnet vistas i på dagtid ansvarar vårdnadshavaren för att informationen delges ansvariga för omsorg på obekväm arbetstid.

I nuvarande riktlinjer finns ett avsnitt om att bidrag efter ansökan och prövning får lämnas till enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på obekväm arbetstid (3.4). I riktlinjerna framgår (4.8-4.11) att hänsyn då ska tas till behov av antal platser i omsorg på obekväm arbetstid. I nuläget får alla vårdnadshavare som ansöker om plats och uppfyller villkor plats. Antal platser i omsorg på obekväm arbetstid blir fler när verksamheten kommer bedrivas på två platser i Stockholms stad. Förskoleförvaltningen bedömer då att efterfrågan på omsorg på obekväm arbetstid är tillgodosedd och att avsnittet om villkor för fristående utövare kan utgå.

Jämställdhetsanalys

Ur ett samhällsperspektiv är en kvalitativ och ändamålsenlig verksamhet på obekväm arbetstid viktig. Flertalet som nyttjar omsorg på obekväm arbetstid är kvinnor inom vården. Det är av stor vikt att främja kvinnors möjlighet till förvärvsarbete och självförsörjning. Vid delad vårdnad är det därför viktigt att det i riktlinjerna tydligt framgår att det gemensamma ansvaret för barnet består och därmed omfattar rimliga vistelsetider i omsorg på obekväm arbetstid.

Barnrättsanalys

Med hänsyn till att barnet vistas i annan verksamhet dagtid ska omsorg på obekväm arbetstid förläggas utifrån ett lämpligt antal dagar i följd. Bedömning görs av ansvarig chef i samråd med

förskoleförvaltningen samt i dialog med vårdnadshavarna vid varje enskilt fall med barnets bästa som utgångspunkt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förskoleförvaltningens avdelning för stadsövergripande utveckling i samarbete med förvaltningens övriga avdelningar. Även utbildningsförvaltningens grundskoleavdelning samt skolchefer i berörda stadsdelar har deltagit.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 18 augusti och funktionshinderrådet kommer få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 20 augusti.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår ett tydligare barnperspektiv i revideringen av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid genom;

- Justering av öppettider till kl.17.30-07.30 vilket är gynnsamt för barnet då de kan äta middag och frukost på mer, för dem, lämpliga tider. Justerade öppettider möjliggör även för fler vårdnadshavare att själva hämta och lämna sina barn i dygnet runt - verksamhet.
- Att omsorg i hemmet används restriktivt och efter särskild prövning av behov.
- Ett särskilt avsnitt (se avsnitt 5 i bilaga 1) gällande barn i behov av särskilt stöd i omsorg på obekväm arbetstid.

Vårdnadshavares ansvar gällande information och korrekta underlag behöver utvecklas. Förvaltningen föreslår förtydligande skrivningar gällande;

- Att vårdnadshavare med delad vårdnad har mer långtgående gemensamt ansvar för att tillgodose barnets omsorgsbehov utanför förskola/fritidshem/fritidsklubbs ordinarie öppettider.
- Tydligare intyg från arbetsgivare med specificerade arbetstider för den enskilde vårdnadshavaren.
- Kontaktuppgifter och befattning för den som utfärdat intyg från arbetsgivaren.

Förskoleförvaltningen föreslår vidare att enskilda utförarens möjlighet att söka tillstånd och få bidrag för att bedriva omsorg på obekväm arbetstid tas bort från riktlinjerna. Tillgång till omsorg på obekväm arbetstid är god och kommer att öka i och med den nya organisationen. I kombination med den redan nu låga nyttjandegraden bedöms det inte resurseffektivt att ge bidrag till enskild huvudman för att bedriva verksamhet på obekväm arbetstid.

Katarina Odén RyhedeKatarina
Odén Ryhede
Tf. Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Bilaga 1. Reviderade riktlinjer
Bilaga 2 Nuvarande riktlinjer

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Katarina Odén Ryhede, Tf. Förvaltningsdirektör	2025-08-12